

1.UVOD

U današnjim uslovima poslovanja koje karakteriše brz tehnološki razvoj, konkurencija, kriza, neizvjesnost, sklonost prevarama i nezakonitim radnjama važno mjesto u preduzeću zauzimaju interna kontrola i interna revizija, pomažući menadžmentu u uspješnom i efikasnom upravljanju preduzećem.

Zbog uvjerenja ljudi da neće biti otkriveni, potrebno je razviti adekvatnu i efikasnu internu kontrolu kao jedan od glavnih mehanizama za sprečavanje prevara i nezakonitih poslova. Kompanije širom svijeta zainteresovane su i shvataju važnost dobrih internih kontrola, jer su mnoge analize pokazale da bi se izbjegli veliki gubici da su preduzeća održavala efikasne interne kontrole.

Interna kontrola je definisana kao proces, koji se sprovodi od strane osoblja preduzeća sa namjerom da se ostvare određeni ciljevi poslovanja i rentabilnosti, te spriječi gubitak resursa. Pored toga može pomoći da se osiguraju pouzdani finansijski izvještaji, te da je preduzeće usaglašeno sa zakonima i regulativama, čime se izbjegavaju štete po njegov ugled i druge posljedice.

U održavanju i uspostavljanju interne kontrole važnu ulogu ima rukovodstvo, koji organizuje poslovanje i postavlja kontrole mehanizme. Neki od najpoznatijih kontrolnih modela su: COSO, CoCo, Cadbury, Turnbull, Malcolm Baldrige i CARDmodel.

Interne kontrole trebaju biti oblikovane da spriječe prevaru ili da je otkriju ukoliko je nastala. One ne mogu obezbjediti uspjeh preduzeća, odnosno obezbjediti ostvarenje osnovnih poslovnih ciljeva, pa čak ni opstanak, ali efektivna interna kontrola može pomoći preduzeću u ostvarenju tih ciljeva, te pružiti informacije o napretku preduzeća ili njegovom izostanku.

Interna revizija takođe ima važnu ulogu u otkrivanju i sprečavanju prevara. Ona je predodređena da nezavisnim uvjeravanjem poboljša i ojača poslovanje organizacije, kako bi pomogla preduzeću u ocjeni i jačanju procesa upravljanja rizikom, te da pomogne preduzeću u postizanju ciljeva.

Odgovornost internih revizora u otkrivanju prevara se ne spominje u Standardima za internu reviziju. Međutim menadžment se i dalje oslanja na njihovu pomoć kod otkrivanja prevara. Interni revizori osim što mogu pomoći u identifikovanju rizičnih područja, pomažu i u vrednovanju kontrolnih mehanizama kojima se nastoji spriječiti nastajanje rizika.

Interni revizori se trebaju ponašati profesionalno i u skladu sa propisanim načelima, trebaju posjedovati potrebne vještine i znanja za uočavanje prevara i nezakonitih poslova. Pored toga potrebno je da su stručni kako bi mogli predložiti mjere za sprečavanje prevara i time povećati vrijednost preduzeća.